

GÖTEBORGS 8:E BAPTISTFÖRSAMLING

LAODICEA: SJÄLVTILLRÄCKLIG OCH VEDERVÄRDIG

Uppenbarelseboken 3:14-22 • Predikan G8B 2024-07-28 (Fågelbergskyrkan) • Johnny Lithell

INLEDNING

Om du vill vara en Jesu lärjunge ställs du inför ett vägskäl. Det är en fråga om allt eller inget. Antingen tar du det röda pillret och lever det kristna livet fullt ut eller också tar du det blå pillret och fortsätter din blinda vandring mot avgrunden. Det finns inget mellanting. Jesus Kristus är antingen värd allting eller ingenting. Om han är den han påstår sig vara – den enda vägen, sanningen och livet; vår enda sanna Herre och frälsare – om det är sant, är han värd att älska och tjäna med hela vår själ, med hela vårt förstånd och med all vår kraft. Om han däremot *inte* är den han säger sig vara – om han är en bedragare, en fejk – är han inte värd något annat än förakt.

Det är omöjligt; det är intellektuellt ohederligt och motsägelsefullt att säga eller att leva som om han bara vore värd litegrann. Antingen förtjänar han hela ditt liv eller inget av det. Om och om igen talar Bibeln om hur han föraktar den halvhjärtade religionen. Och i vår text, i brevet till Laodicea, beskriver han hur han äcklas av den.

Det är det sista av de sju breven, och även om de är skrivna till sju historiska församlingar så representerar de också olika typer av församlingar genom alla tider. Av dessa sju får fem utstå allvarlig kritik från Jesus. Efesos varnades eftersom de hade förlorat sin första kärlek, även om de fortfarande var starka i läran. Pergamon stod på randen till fördömelse eftersom de ville vara vän med världen och tolererade synd. Tyatira sysslade med liknande saker, men hade gått ännu längre, till den grad att synden framställdes som dygd i församlingen. Sardes var död som församling även om det ännu fanns några sant troende där. Och så kommer vi till Laodicea och det brev som är allra mest kraftfullt i sin kritik. Här finns det inget gott alls för Jesus att lyfta fram. Det finns inte ens en liten rest av trofasta kristna. Det är en församling som Jesus äcklas av. Och när vi så småningom ska titta på vad det gör församlingen så motbjudande så märker vi hur mycket som stämmer in på den svenska kristenhet som vi är en del av och hur lätt det är att hamna här som församling om man inte är vaksam. Det är en ödmjukande tanke.

Nu är vi i sommaren och har ingen söndagsskola under några veckor och därför får inte predikan bli längre än en halvtimme, så det blir mer summariskt än vanligt. Det kan vara lite frustrerande som predikant om man är van att få dubbelt så mycket sagt, men vi litar på Guds goda försyn och att han ordnat det till det bästa för oss.

Historisk bakgrund till Laodicea

Laodicea var den största staden och fungerade som huvudstad i regionen som kallades Frygien. Den var känd för tre saker: dels för sin läkekonst, som hade specialiserat sig på ögonsjukdomar; dels för sin svarta ull som man vävde till vackra tyger och gjorde kläder av;

dels för sin stora rikedom. Laodicea var ett finansiellt centrum och en plats för oerhörd rikedom. Den var så rik att när en stor del av staden förstördes i en jordbävning 60 eKr så erbjöd den romerska makten stor summa pengar till katastrofhjälp, men Laodicea avböjde och byggde upp staden igen med sina egna medel eftersom man inte ville vara beroende av någon annan.

Man var stolt över att vara sin egen. Att vara tillräcklig i sig själv (*self sufficient*). Uppenbarligen var detta också en attityd som präglade församlingen i staden eftersom Jesus citerar dem i vers 3:17. ”Du säger: Jag är rik, jag har fått rikedom och behöver ingenting.”

Så – med det sagt är det hög tid att komma till själva texten. Jag lägger upp det som återstår av predikan i tre punkter. Först ska vi titta på Jesu självpresentation, vad han lyfter fram om sig själv när han skriver till församlingen i Laodicea. Därefter ska vi fundera på varför den här församlingen var så motbjudande, och sedan ska vi se vad Jesu ordination är, det vill säga, vad Jesus föreskriver för botemedel mot den här sjukdomen, hur han säger till dem att lösa problemet. Alltså: (1) Jesu självpresentation, (2) varför församlingen var motbjudande och (3) Jesu uppmaning.

I. JESU SJÄLVPRESENTATION

Vi börjar i vers 14,

Uppenbarelseboken 3:14 (SFB-15)
14Och skriv till ängeln för församlingen i Laodicea:
Så säger han som är Amen, det trovärdiga och sanna vittnet, upphovet till Guds skapelse:

Han kommer här för att väcka upp den här döda församlingen och han lyfter fram tre saker hos sig själv.

1. Amen

Han börjar med att säga att han är *Amen*. Det betyder att det verkligen är så som han säger. Det är sant och visst. Vi är vana att läsa att Jesus säger ”sannerligen, sannerligen säger jag er.” Det grekiska ordet som står där är ”amen, amen, säger jag er.” Han är Amen eftersom han är den yttersta sanningen. Hans ord är absolut trovärdiga.

Den antika kulturen var en verbal kultur. Vår västerländska kultur är en kultur av skrift. I den här verbala kulturen fungerade ordet amen som ett sorts sigill, en typ av underskrift. Jesu ord är sanna eftersom han är den han är, det vill säga, sann.

2. Det trovärdiga och sanna vittnet

Samma tanke fördjupas i det andra han säger, nämligen att han är ”det trovärdiga och sanna vittnet.” Det är ett påstående som säger att Jesu ord är utan fel, utan vilseledning eller överdrift. Det är hela sanningen och inget annat än sanningen.

När han talar till församlingen i Laodicea talar han inte i affekt. Han kan inte tala i affekt. Han överdriver inte och han vilseleder inte. Han säger som det är och hans ord är sanning och auktoritet.

3. Upphovet till Guds skapelse

Det tredje han säger är att han är ”upphovet till Guds skapelse.” Ordagrant står det att han är skapelsens begynnelse, vilket vår översättning korrekt tolkar till skapelsens första orsak, det

vill säga, dess upphov. Men vi kan lika gärna tolka det som att Jesus är skapelsens ändamålsorsak, det vill säga, att allt skapades till hans ära. Det är samma tanke som Paulus uttrycker i Kolosserbrevet 1:16-17,

Kolosserbrevet 1:16-17 (SFB-15)

¹⁶[...]i honom skapades allt i himlen och på jorden: synligt och osynligt, tronfurstar och herradömen, härskare och makter - allt är skapat genom honom och till honom. ¹⁷ Han är till före allt, och allt hålls samman genom honom.

Poängen är att det finns ingen högre makt, det finns inget mer upphöjt väsen och det finns ingen mer värd att frukta och ära än Jesus Kristus. Hans ord är absolut sanna och trovärdiga, också när han säger emot dig. Om du har en Jesus som alltid tycker som du, om du tycker att vissa av hans ord är alldeles för problematiska och därför väljer att bortse från dem är det inte Bibelns Jesus du tillber utan en avgud som du har skapat efter din egen likhet. Som kristna lärjungar har vi att höra hans ord och handla efter dem. Det finns ingen djupare sanning och det finns inget större auktoritet än han.

II. VARFÖR FÖRSAMLINGEN VAR MOTBJUDANDE

Vi går vidare till den andra punkten och funderar på varför Jesus fann den här församlingen så motbjudande. Jag läser vers 15-17,

Uppenbarelseboken 3:15-17 (SFB-15)

¹⁵Jag känner dina gärningar. Du är varken kall eller varm. Jag skulle önska att du vore kall eller varm! ¹⁶ Men eftersom du är ljum och varken varm eller kall ska jag spy ut dig ur min mun. ¹⁷ Du säger: Jag är rik, jag har fått rikedom och behöver ingenting. Och du förstår inte att just du är eländig, ynkelig, fattig, blind och naken.

Jag vill lyfta fram två saker.

1. Ljum – varken kall eller varm

För det första talar Jesus om att församlingen varken är kall eller varm utan ljum. De flesta kommentarer gissar att det här anspelar på vattnet i Laodicea. Det var visserligen en rik stad, men de hade inget bra vatten. I Kolosse som låg nära fanns källor med kallt, härligt vatten. Och i Hierapolis ytterligare en bit bort fanns det källor med hett vatten som man ansåg hade läkande egenskaper. Men för att få vatten i Laodicea drog man långa rör från både Kolosse och Hierapolis. Men när vattnet hade färdats flera kilometer genom smutsiga rör av lera var det varken kallt och uppfriskande eller hett och läkande. Det var smutsigt och ljummet och äckligt.

Jesus jämför församlingen med stadens äckliga vatten och säger att han ska spy ut dem ur sin mun.

Många som har läst den här texten har dragit slutsatsen att det handlar om iver för den kristna tron. Att lärdomen är att vi inte ska vara halvhjärtade som kristna och att bilden vill säga att Jesus till och med föredrar att vi är iskalla ateister framför att vi är ljumma halvhjärtade kristna. Och det finns en poäng i det, i alla fall i varningen att vara en halvhjärtad kristen, en mellanmjölkskristen som inte är beredd att betala priset för att vara annorlunda mot världen. Paulus säger i Filipperbrevets tredje kapitel att han betraktar alla sina gamla meriter som skräp för att vinna Kristus och bli funnen i honom. Han glömmer det som ligger bakom och sträcker sig mot målet som ligger framför. Som en elitidrottare

som organiserar hela sitt liv för att stå överst på prispallen så ordnar Paulus sitt liv för att leva helt och fullt för Kristus.

Däremot detta att Jesus skulle föredra en kallhjärtad ateist framför en ljum kristen finns det ingen biblisk grund för. Till exempel har vi 1 Kor 16:22 som tydligt säger att den som saknar kärlek till Kristus inte har något annat än förbannelse att vänta. Och det gäller både den som till det yttre kallar sig kristen och den som inte gör det.

Så vi har utan tvekan en uppmaning till iver och en varning för att vara en halvhjärtad kristen. Men det verkar inte vara den här versens huvudbudskap. Det verkar snarare hänga samman med att leva i enlighet med vårt syfte som kristna. Det kalla vattnet är något gott, det har ett syfte i att släcka törsten och uppfriska människan. Det heta vattnet är också något gott i att det lyfter fram smaker och egenskaper som annars går förlorade. I den meningen använder Jesus både kalla och heta kristna i sin församling.

Men i Laodicea är de varken eller. De kallar sig kristna, men deras liv liknar precis alla andras. De blir glada av samma saker som alla andra. De är rädda för samma saker som alla andra, blir besvikna av samma saker som alla andra och de drömmer och längtar efter samma saker som alla andra. När man tittar på deras liv finns ingen kristen glöd eller syfte. De går till kyrkan och kallar sig kristna men i övrigt är det tomt. De är kulturkristna (om man får använda ordet anakronistiskt) och Jesus hatar det.

2. Självtillräcklig

Det leder oss vidare till det andra Jesus kritiserar dem för. Han citerar dem och säger

Uppenbarelseboken 3:17 (SFB-15)

17 Du säger: Jag är rik, jag har fått rikedom och behöver ingenting. Och du förstår inte att just du är eländig, ynkelig, fattig, blind och naken.

Budskapet är förkrossande. De är så fulla av sig själva. De är så självtillräckliga (*self sufficient*) att Jesus vill kräkas. De beundrar sig själva så mycket när de i själva verket är eländiga, ynkliga, fattiga, blinda och nakna.

Det börjar förstås med deras blindhet. Det är ju den som är anledningen till deras villfarelse. Ingen rationell människa går med öppna ögon in i den avgrund som kommer att plåga dem för evigt. Samtidigt tycker de själva att de är fantastiska, vilket gör bilden så smärtsamt ironisk.

Vår självtillräcklighet (*self sufficiency*) är raka motsatsen mot evangeliet och vår frälsare som säger "utan mig kan ni ingenting göra" (Joh 15:5). Den är ett hån mot honom som blev till synd i vårt ställe så att vi i honom skulle bli rättfärdiga inför Gud. (2 Kor 5:21). Han blev fattig för vår skull så att vi genom hans fattigdom skulle bli rika (2 Kor 8:9).

Kontrasten kunde inte vara större. Han säger, "jag känner dina gärningar". Han, som är trovärdig och sann, vet allt om dem. Han säger att de är fattiga eftersom de inte har något att berömma sig av, ingenting som ger dem tillträde till Guds rike. De är nakna eftersom de inte har någon rättfärdighet att klä sig i inför Gud. De är blinda eftersom de inte känner till sitt andliga katastrofala tillstånd. De är eländiga och ynkliga eftersom de inte förstår vilken allvarlig fara de befinner sig i.

Hur kan de säga att de inte behöver något? Jesus Kristus svettades blod och fällde tårar i Getsemane, genomled människors hån och tortyr, gav sig själv att spikas fast på ett kors och

gav sitt blod in i döden för att rädda syndare. När han gick igenom allt detta, hur kan någon som kallar sig kristen någonsin kunna tänka ”jag behöver ingenting”!? Om vi egentligen inte behövde att han gjorde det vore han en självplågande dåre. Nej, han gjorde det för att det är vårt enda hopp. Därför att inget annat sätt var möjligt. Han älskade oss till en sådan grad att han gjorde det enda som kunde rädda oss, trots att det kostade honom allt.

Ingenting i denna värld är en större styggelse i Guds ögon än en självtilräcklig församling. I förrgår var det OS-invigning i Paris och vi fick se hur den woke-religiösa västvärlden öppet hånar allt vi håller heligt. Men det är ingenting. Världen kan göra hur mycket oväsen den vill och Gud kommer att döma den, men det är ingenting mot hur blasfemisk en självtilräcklig kristen församling är. En församling som påstår sig tillhöra Kristus, men som inte har något behov av honom. En församling som inte lyssnar på hans ord. En församling som vet bäst själv. Vilket sammanfattar i princip hela Sveriges etablerade kristenhet.

Älskade vänner, låt oss vara vaksamma mot självtilräckligheten. Låt oss aldrig upphöra att söka en hållning där vi påminner oss om vår andliga fattigdom och vårt dagliga beroende av Kristi nåd och helgelse i våra liv.

III. JESU UPPMANING

Vi går vidare till den sista punkten och tittar på vad Jesus uppmanar församlingen att göra. Hur ska de ta sig ur den här förtvivlade situationen? Jag läser verserna 18-20:

Uppenbarelseboken 3:18-20 (SFB-15)

18 Jag råder dig att köpa guld av mig som är renat i eld så att du blir rik, och vita kläder att skyla dig med så att din skamliga nakenhet inte syns, och salva att smörja dina ögon med så att du kan se.

19 Alla som jag älskar tillrättavisar och tuktar jag. Visa därför iver och vänd om! 20 Se, jag står vid dörren och knackar. Om någon hör min röst och öppnar dörren, ska jag gå in till honom och hålla måltid med honom och han med mig.

Jag tvingas här begränsa mig till två saker.

1. Köp Kristi rikedomar

Det första han uppmanar församlingen att göra är att köpa hans rikedomar. Vilket kan låta lite märkligt eftersom han precis sagt att de är fattiga, men det är bara märkligt på samma sätt som evangeliet är märkligt. I Jesaja 55:1 säger han,

Jesaja 55:1 (SFB-15)

1 Hör, alla ni som törstar,
kom till vattnet!
Och ni som inte har pengar,
kom och köp säd och ät!
Ja, kom och köp säd utan pengar
och vin och mjölk för ingenting.

I sin förunderliga nåd predikar han evangeliet för församlingen i Laodicea. Han uppmanar dem att byta ut sina förgängliga rikedomar mot hans verkliga rikedomar. Att byta ut sin själv rättfärdighet mot hans fullkomliga rättfärdighet. Att byta ut sin synd och sitt högmod mot hans helighet. Och ger han dem tre kategorier, som knyter an till precis de saker de berömmar sig av.

a) Ögonsalva

Han uppmanar dem, för det första, att köpa salva att smörja ögonen med så att de kan se. Det är vad vi kallar för pånyttfödelse. Jesus öppnar den blindes ögon. Han uppväcker den som är död så att vi får en ny natur och kan se nya saker. Vi ser vår dårskap och vår andliga fattigdom så att vi kastar oss på honom med allt vi är. Men även efter att han fött oss på nytt och öppnat våra ögon behöver vi ständigt ljus för att se mer av hans godhet och härlighet.

b) Vita kläder

Han uppmanar dem, för det andra, att köpa vita kläder, till skillnad från de svarta kläder de var så stolta över. Han visar att det enda sättet för dem att täcka över sin andliga nakenhet är genom de kläder han ger. Det är en bild av det vi kallar rättfärdiggörelse där den eländige, ynklige, fattige, blinde och nakna syndaren i Guds ögon genom tron får ikläda sig Jesu fläckfria rättfärdighet och inte bara få förlåtelse från sina synder, utan älskas med den kärlek som han älskar sin evigt enfödde Son.

c) Guld renat i eld

Han uppmanar dem, för det tredje, att köpa guld som är renat i eld. Återigen är det en anspelning på deras förgängliga rikedom. Det är bara Kristus som kan ge verkligt renat guld, vilket är en bild för Guds folk som renats genom Guds fostran. Det är ett guld som renats av den helige Ande. Jesus själv gick igenom elden när djävulen frestade honom i öknen, genom varje orättvis anklagelse som riktades mot honom och när han utstod lidandet i Getsemane och Gabbata och Golgata. Inte för att han behövde renas, utan för våra synders skull. Och när vi går igenom prövningar och förtröstar på Kristus verkar den helige Ande guld i oss och formar oss till hans likhet.

Så Kristus säger till församlingen i Laodicea: ”ni tror att ni har allt ni behöver, men ni har inget. Ni är eländiga, ynkliga, fattiga, blinda och nakna. Men här är verklig ögonsalva som ger verklig syn; här är verkliga, vita kläder som är en evig prydnad och här är verkligt guld som är renat i eld. Vill ni köpa dem av mig? Ni får det av nåd, men det kostar all er självtillräcklighet.”

2. Svara på hans knackning

Det andra Jesus uppmanar församlingen att göra är att svara på hans knackning. Det är först och främst en uppmaning till församlingen som helhet. Men det är också en uppmaning de många falska bröder som fanns i församlingen att vända om från sin synd och sin tomma bekännelse och komma till honom. Också detta är en förödande bild där Jesus står utanför församlingen istället för att vara i dess mitt.

Det är också en anspelning på Höga visan 5:2-6 där vi finner en sömnig brud som hör sin älskade knacka på dörren och ropa på henne, men hon är för lat för att resa sig upp och visar bort honom för att sedan finna till sin fasa att han har gått därifrån.

Samtidigt lovar Jesus att om någon hör hans röst och öppnar dörren så ska han komma in och hålla måltid med honom. Återigen är den en bild från Höga visan, från versen precis innan (5:1) där han brudgummen talar om hur han kommer till sin brud och det blir fest. Versen avslutas med uppmaningen ”Ät, vänner, drick och berusa er av kärlek!”

AVSLUTNING

Där ser vi återigen den starka kontrasten mellan det helhjärtade kristna livet och den fejk-kristna självträckligheten. Det ena är en överflödande fest av det bästa som finns och det andra är ett mörker av förtvivlan. Så välj, älskade vänner, och välj livet! Låt detta få vara en dag då du på nytt vänder dig till honom och i den helige Andes kraft beslutar dig för att leva för honom utan att hålla något tillbaka, i stort och i smått. Och låt oss som församling – dag för dag och vecka efter vecka – fortsätta att vaka så att vi inte faller in i självträcklighet utan alltid kastar oss på hans nåd och vägledning.